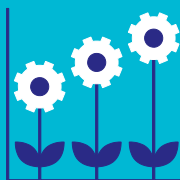

2015 Bilten

Izdanje I

Istaknuto 2015

1. Priča o uspjehu 'Krajina klas' – povećanje prometa 55%
2. Nova generacija BIT Camp software developera
3. Aktivnosti na širenju dobre prakse
4. Aktivnosti programa 'Žene u biznisu'

Savjetovanje za mala preduzeća

Europska Banka za Obnovu i razvoj

Fra Andela Zvizdovića 1,
UNITIC toranj B/15, Sarajevo

Bosna i Hercegovina

T + 387 33 257 919

F + 387 33 295 069

E: knowhowbasbih@ebrd.com

W ebrd.com/knowhow

European Bank
for Reconstruction and Development

EU i EBRD pokreću novi program podrške konkurentnosti MSP u BiH

8 Maj 2015 Najavljujući formalno pokretanje novog dvogodišnjeg programa osmišljenog za poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva kroz provedbu najboljih praksi EU, ambasador Lars-Gunnar Wigemark, šef Delegacije Europske unije u Bosni i Hercegovini i Specijalni predstavnik EU, rekao je:
"Program koji smo pokrenuli danas predstavlja nastavak napora EU pomoći u rješavanju prepreka koje otežavaju razvoj malog i srednjeg poduzetništva, a koji su okosnica gospodarstva. Ovo jako dobro nadopunjava preporuke Sporazuma za rast i zapošljavanje, koje imaju za cilj pomoći zemlji da sustigne svoje susjede u smislu poslovnog okruženja i aktivnosti potrebnih za poticanje ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta."

Ukupna vrijednost programa je 2.66 miliona eura, od čega je EU obezbjedila 2 milijuna eura iz IPA 2013 fondova. Program će podržati više od 130 malih i srednjih poduzeća kroz savjetodavne projekte, koji se oslanjaju na stručnost međunarodnih i domaćih konsultanata. Osim toga, program ima za cilj podizanje svijesti o EU Aktu o malom poduzetništvu - EU Small Business Act (SBA), te predstavljanje najboljih praksi, u kombinaciji s treninzima za lokalne konsultante, poduzetnike i menadžere na temelju načela SBA.

Program 'Žene u biznisu' na zapadnom Balkanu

UniCredit Banka Banja Luka prva se pridružila novom programu sa kreditnom linijom od €2 miliona

11 februar 2015 EBRD je pokrenula svoj program 'Žene u biznisu' na zapadnom Balkanu sa kreditom linijom u iznosu od 2 miliona EUR plasiranom putem UniCredit banke Banja Luka u Bosni i Hercegovini.

Program kombinira financiranje, tehničku pomoć, strategije za smanjenje rizika u formi pokriva gubitka za lokalne finansijske institucije, te poslovnog savjetovanja za podršku ženama koje vode mala i srednja poduzeća. Pokriće gubitka financira Posebni dioničarski fond EBRD-a, dok tehničku pomoć i savjetodavne usluge zajednički financiraju vlade Luksemburga i Švedske

U pogledu poslovnog savjetovanja, program pruža pristup savjetodavnim uslugama kroz grantove, kao i pristup radionicama, treninzima i mentoringu u suradnji sa Cherie Blair Fondacijom za žene.

Trening 'Marketing i prodaja konsultantskih usluga'

Sarajevo, Oktobar 2015 Treningu koji je trajao četiri dana, a koji je vodio Fuad Strik, iskusni BiH consultant, prisustvovalo je petnaest domaćih konsultanata koji su imali priliku da izgrade svoje kapacitete kako bi pronašli, osvojili i zadržali klijente učinkovitije, te savladali najbolje prakse u marketingu. Trening je također bila prilika za polaznike da poboljšaju svoje sposobnosti da razviju proizvode / usluge koje su u potražnji i da unaprijede svoje prodajne vještine i tehnike.

BIT Camp proslavio drugu generaciju novih 48 software developera

Prva generacija BIT Camp studenata postigla je izvrstan rezultat i ostvarila stopu od 95% zaposlenih polaznika

Nakon više od šest mjeseci napornog rada sa predavačkim i mentorskim timom kojeg čini 45 vrsnih stručnjaka iz IT industrije i akademske zajednice u BiH, te brojnih sati uloženi u individualni i timski rad na projektima, 24. novembra BIT

Camp je proslavio drugu generaciju software developera.

"BIT Camp je mnogo više od kursa, šestomjesečne obuke za software developera. BIT Camp je jedna velika prekretnica u mom životu. Promijenila sam stavove, stekla brojne dobre navike i razvila nova prijateljstva sa nevjerojatnom grupom ljudi", rekla je **Medina Banjić**, jedna od 48 ponosnih BIT Camp polaznika, kojima su na svečanoj ceremoniji uručeni certifikati na Internacionalnom univerzitetu u Sarajevu. BIT Camp je edukacijski program BIT Alijanse koju čini osam vodećih IT kompanija iz Bosne i Hercegovine (AtlantBH, Authority Partners, codeNest, DevLogic, Green River Media, Mistral Technologies, PING i Zira), uz podršku EBRD kroz svoj program "Podrška konkurentnosti malih i srednjih poduzeća u BiH", finansiran od strane Europske unije, kao i projekt "MarketMakers" podržan od strane švicarske vlade.

Priča o uspjehu 1

Poticaj poslovanju uvođenjem novog dizajna softverskog rješenja modeliranja

Pomogli smo **MDG International doo**, proizvođaču metalnih dijelova i potkomponenti iz Sarajeva, da uvede novo 3D softversko rješenje modeliranja, te podržali rast i izvozne aktivnosti. Kompanija je povećala svoj promet za 43% i izvozne aktivnosti za 48%.

Projekt: Povezali smo kompaniju sa BiHkey Design Studio, iskusnim konsultantom,

koji im je pomogao povezati sve CNC strojeve u jednu mrežu, osiguravajući središnje programiranje. Konzultant je:

- Instalirao i podesio SolidWorks Premium softver,
- Pojedinačno trenirao sve zaposlenike,
- Poboljšao pripreme, planiranja proizvodnje i procese kalkulacije u inženjerskom odjelu
- Razvio sistem kako bi se smanjili napori i ljudske pogreške.

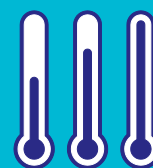
S novim softverskim rješenjem, MDG International d.o.o je bio u mogućnosti povećati učinkovitost, ostvarujući veće efekte sa istim resursima i dajući prednost profitabilnijim aktivnostima modeliranja.

Uticaj: Povećanje učinkovitosti resursa omogućilo je kompaniji da proširi svoje proizvodne pogone, poveća broj zaposlenih za 57% i ostavilo više prostora za investicije u edukaciju zaposlenika.

Promet
+43%

Uposlenici
+57%

Izvoz
+48%

Priča o uspjehu 2

Bolje tržišno pozicioniranje uz pomoć međunarodnog industrijskog eksperta

Osnovana 1995. godine kao mala pekara u porodičnoj kući, svježe vjenčanog bračnog para Trivić, Krajina Klas je sada, 20 godina kasnije, vodeći proizvođač pekarskih i slastičarskih proizvoda u Bosni i Hercegovini

Sa inovativnim i visoko kvalitetnim proizvodima, preduzeće je u stalnom porastu u posljednjih 15 godina i dostiglo je stratešku raskrslu.

Kako bi osigurao daljnji uspjeh Krajine Klas, gospodin Trivić je pristupio EBRD timu Savjetovanja za mala preduzeća, da pomogne

višem rukovodstvu kompanije u konsolidaciji svoje lokalne poziciju na tržištu, poboljšanju kvaliteta postojećih proizvoda, te uvođenju novih pekarskih proizvoda

Konkretnije, Krajina Klas je tražila pomoć za poboljšanje pekarskih proizvoda, uvođenje novih recepata i polu-pečenih proizvoda kako bi se produžio rok trajanja proizvoda. Nadalje, cilj je bio uskladiti kvalitetu proizvoda s državnim i međunarodnim standardima, povećati vrijednost proizvoda i profitabilnost, te poboljšati efikasnosti i efektivnosti na ovim operacijama.

Implementacija prvog programa je počela u decembru 2011. godine, a predvodio ga je danski i tri holandska stručnjaka sa velikim iskustvom u pekarskom poslovanju. U tom periodu, kompanija je poslovala sa 12 objekata u Banjoj Luci i imala proizvodnju na dvije lokacije - jedna za kolače i slatkiše, a druga za hljeb i smrznute proizvode.

Bliska saradnja između višeg menadžmenta Krajine Klas i savjetnika rezultirala je stvarnim promjenama koje su se dogodile u pekari sa instaliranjem nove opreme, optimizacijom postojećih i uvođenjem novih proizvoda. Nakon uspjeha prvog projekta, kompanija je proširila saradnju u drugom projektu, kako bi predstavili proizvode kiselog tijesta i tako u ovom specifičnom segmentu postala pionir u zemlji. Kompanija je upućena EBRD bankarskom timu koji trenutno pregovara financiranje u cilju podrške kontinuiranom dvocifrenom rastu kompanije.

Radeći ruku pod ruku s našim savjetnicima, menadžment Krajine Klas je ostvario svoju ambicioznu strategiju razvoja i postavio kompaniju na put za svijetlu budućnost.

Nakon uvođenja polu-pečenih proizvoda, Krajina Klas je optimizirala svoje proizvodne procese, povećala rok trajanja proizvoda, te smanjila troškove distribucije, dok je u isto vrijeme povećala područje distribucije.

Promet
+55%

Uposlenici
+19%

Debt/equity ratio improved by

26%

‘Osnove energetske efikasnosti u industriji’- trening za konsultante I inženjere

03-06 novembar 2015 Ovaj 4-dnevni trening koji je održala iskusna grčka konsultantska tvrtka 'LDK Consultants Engineers and Planners', je dizajniran za istraživanje i vježbanje niza tehnologija, alata i metodologija, te izlaganje sudionika najboljim praksama iz brojnih domaćih i međunarodnih studija slučaja. Treningu je prisustvovalo 17 učesnika, od kojih su neki lokalni konsultanti sa

inženjerijskim iskustvom ili inženjeri s iskustvom u projektima energetske učinkovitosti. Utisci učesnika su više nego pozitivni, jer su imali priliku upoznati se s najboljim međunarodnim praksama kao i s najnaprednijim tehnologijama energetske učinkovitosti u industrijskom sektoru, te poboljšati svoje vještine u tehničkim i ekonomskim mjerama izvodljivosti energetske učinkovitosti, identificirajući najrelevantnija rješenja energetske učinkovitosti za lokalne kompanije, uz primjenu učinkovitog mjerenja i alata za praćenje korištenja energije, kao i mnoge druge najbolje prakse.

Razvoj izvoznih kompetencija za MSP

Hatto Brenner, direktor Udruženja za ekonomski i industrijski konsalting AWI, održao seminar na temu 'Kalkulacija izvoznih cijena i distribucija na stranim tržištima'

14-15 decembar 2015 Na seminaru, organiziranom u suradnji s Privrednom Komorom Republike Srpske sudjelovao je 21 predstavnik izvozno orijentiranih domaćih kompanija. Sudionici su naučili kako procijeniti i uzeti u obzir sve faktore troškova, uključujući uticaj INCOTERMS-a, troškove prijevoza, troškove koji se odnose na transakcije kreditnih poduzeća, itd. Osim

toga, predavači su pokazali polaznicima kako brzo pronaći pouzdane i adekvatne partnere za distribuciju i kako postići trajno poboljšane performanse.

Diagnostički seminar u suradnji sa UniCredit bankom Banja Luka

“Razvij svoje poslovanje – kako identificirati poslovne mogućnosti i okrenuti ih u svoju korist”

27 novembar 2015 Prvi u nizu dijagnostičkih seminara, koji ženama poduzetnicama pruža uvid u prepoznavanju poslovnih mogućnosti oko njih, kako ih stvoriti pro-aktivno, te kako procijeniti ulaganja u identificirane poslovne mogućnosti, kao i kako razviti i proširiti svoje poslovanje uz podršku banaka. Učesnicima je takođe je predstavljen novorazvijeni analitički alat, **“Business Lens”** (<http://www.ebrdwomeninbusiness.com/>), koji nudi vrijednu priliku za identifikaciju prednosti i slabosti svakog poslovanja, kao i mogućnosti za dalji razvoj.

Konferencije ‘Programi podrške MSP – Kako povećati konkurentnost?’

Održane u Banjoj Luci (14.10) i Bijeljini (15.10), konferencije su privukle mnogobrojne goste zainteresovane da čuju više o izazovima konkurentnosti MSP-a iz perspektive SBA.

Predstavnici Ministarstva energetike RS, Agencija za razvoj malih i srednjih poduzeća u RS i Privredne komore RS predstavili su svoje aktivnosti podrške malim i srednjim poduzećima.

Najviše rukovodstvo kompanija Spektra MG d.o.o. i Miltex d.o.o. i Megadrvo d.o.o. podijelili su svoja iskustva u njihovim nastojanjima da se poveća konkurentnost.

Ključevi finansijskog menadžmenta

Banja Luka, 08-09 oktobar i 29-30 oktobar, 2015

Radionica koja je organizovana kao četverodnevni interaktivni trening pomogla je ženama koje vode svoje biznise da analiziraju finansijsko zdravlje svojih kompanija i da prepoznaju potencijalne mogućnosti ulaganja. Radionici koja im je pomogla da razviju svoje liderske i menadžerske sposobnosti i da koriste praktične alate za podršku razvoju njihovog poslovanja prisustvovalo je 11 žena poduzetnica.

Tokom 2015, EBRD program ‘Savjetovanje za mala preduzeća’ u Bosni i Hercegovini je započeo 76 projekata s lokalnim konzultantima, od čega 19 s kompanijama, koje vode žene i 8 projekata s međunarodnim industrijskim stručnjacima.